

Unitárius Közlöny

Kolozsvár, 1888–1948/1990. 18. (78.) évf.

1. szám. 2008 január

Ára: 1 lej, előfizetőknek: 0,70 lej

„Egyféleképpen szóljatok!”

Minden újév reggelén az élet végteleen újának újabb határvonalát lépjük át. Mögöttünk marad a megtett út, az elmúlt esztendő. Milyen is volt? Gondolataink, emlékeink végigsuhannak az elmúlt éven. Volt benne remény és aggodalom, öröm és bánat, siker és kudarc. Mindent Istennek köszönünk meg, mert az ő kezéből vettük. A múltba való tekintés azonban sohasem öncél, még kevésbé alkalom az önmegnyugtatóra és önelégültségre. A múlt felé fordulás valójában mérlegkészítés, amelyben meglátjuk Isten szeretetének és igazságának tükrében saját gyarlóságainkat és mulasztásainkat.

Az elköszönő esztendő nem úgy fog fennmaradni egyéni és közösségi történelmünkben, mint a legsikeresebbek egyike. Ezt kell megállapítanunk még annak tudatában is, hogy országunk az elmúlt évben vált az Európai Unióhoz tartozó országok nagy családjának tagjává. Egy vajúdó társadalom politikai bizony-

talansága, egy leromlott gazdasági helyzet terhe és nyomorúsága nehezedett ránk a kétségtelen eredmények ellenére is. Félrelemes kilátások árnyékolják be egyéni és családi életünket, egyházunk és népünk jövőjét! Soha nem tapasztalt szakadékok tátognak közöttünk, s a szembenálló két oldalon már nem az ezme barikádjain találkozunk, hanem az egymásnak feszülő érdekek lövészárkaiból csak acsarkodunk egymásra, drága anyanyelvünk megrontásával.

Mit várhatunk mindezek ismeretében az új esztendődtől? Hoz-e életünk egére egy kis világosságot, annyi csalódás után egy kis örömet? Hoz-e az elvakult gyűlölködés és megrendült erkölcs helyébe megértő bizalmat és szeretetet, értékeink megújuló tiszteletét? Képes lesz-e népünk betölteni történelmi küldetését, s megtalálja-e boldogulásának, sőt megmaradásának lehetőségeit a jövő év választási kihívásaiban? Egyházunk eleget tud-e tenni

hívásának: az evangélium hirdetésével munkálni Istennel való közösségünket és a jézusi ember lelkiségét, az egymás iránti tisztelet és unitárius öntudatunk értékeinek felmutatását.

Újév reggelén valójában a teremtő és életet megtartó Isten, a mi édes Atyánk, mint a történelem Ura, szólít minket az apostol szavain keresztül: „Kérlek titeket, testvéreim, hogy mindnyájan egyféleképpen szóljatok, és ne legyenek közöttetek szakadások, hanem ugyanazzal az érzéssel és ugyanazzal a meggyőződéssel igazodjatok egymáshoz.” (1Kor 1,10)

Ez a felhívás nem a konformizmus képlete, nem egyforma lélektelen lényeket akar, mint amilyeneket „a vályú billiószám is egyformára vet” (Illyés Gyula), hanem lármafa kíván lenni, amely az ember egyéni és közösségi lelkiismeretét akarja megszólítani, magunkért, családunkért, nemzeti közösségünkért hordozott felelősségünk tudatában. Azt akarja tudatosítani, hogy a közösség megteremtése és megtartása alapvető emberi jogunk, de alapvető valláserkölcsi kötelességünk is egyben. Ennek felelős felvállalásával Isten útját választjuk, az ő értékrendje mellé állunk, ami nem más, mint kölcsönös tisztelet, egymás megbecsülése, békesség és szeretet.

Nekünk, unitáriusoknak, a 2008. év többet és mást is jelent, mert általa egyházunk megalapításának 440-ik évfordulójával ajándékoz meg az isteni gondviselés. 1568-ban a tordai országgyűlés által elfogadott lelkiismereti szabadság és vallási türelem szilárd alapjaira helyezték őseink az egyistenhívők egyházát. Alapító püspökünk és reformátorunk, Dávid Ferenc, és a nyomába lépő hűségesek vallották és vállalták nemcsak Isten egységének unitárius gondolatát és hitét, de meghozták áldozataikat is egyházunk megmaradásáért és szüntelen gyarapodásáért. Ezért újév reggelén az ők örökségeként hangzik az évforduló üzenete: „Éljetek méltón ahhoz az elhíváshoz, amellyel elhivatottak, teljes alázatossággal, szelídséggel

folytatás a 4. oldalon
dr. Szabó Árpád

Fény a Földön

„Kezdetben teremtette Isten a mennyet és a földet. A föld még kietlen és puszta volt, de Isten Lelke lebegett a vizek fölött. Akkor ezt mondta Isten: Legyen világosság! És lett világosság. Láta Isten, hogy a világosság jó, elválasztotta tehát Isten a világot a sötétstől.” (1Móz 1,1-4)

Újév, új év. Talán ezeken a hideg év-eleji reggeleken érezzük leginkább, mennyire behatárolt az életünk. Akarva-akaratlan be vagyunk szorítva élethelyzeteinkbe. *Körülmények* között vagyunk – az itt és most adottságai között. Akik Újév reggelén elmentek az istentiszteletre, bizonyára szintén érezték és továbbgondolták: ez az „itt és most” az unitárius templom belseje, padokkal, orgonával, imádkozó gyülekezettel – ez életünk színhelye, 2008 első nyilvános alkalmainak egyike. Megfogható élethelyzet.

De ugye január elsején ennél többek is voltunk, s talán most is ennél többek vagyunk? Több van bennünk, mint amit látunk?! Kitérülködik a lélek; mondhatnám: nemcsak a *tények* emberei vagyunk ebben a pillanatban, hanem a *lehetőségeké* is. Azok is vagyunk, akik lehetnének.

Sokszor beszélünk a földről, az anyaföldről, a szülőföld varázsáról, hogy milyen szép és gazdag. Valószínűleg a legtöbbeknek a saját szülőföldje a legszentebb s legszebb. Ha ebben a pillanatban valaki megkérdezné, hogy miért?, mi olyan csodálatos, olyan egyszeri és megismételhetetlen?, s ha erre elkezdünk mesélni erről

a varázslatról, akkor szinte össze is törjük ezt a varázslatot. Nem tudunk ugyanis egyebet mondani, mint dombok, patakok, falvak, erdők, legelők, emberek nevét. Rá tudunk mutatni a fákra, a bozótos martra, a dűlőutakra. De hát efféle mindenhol van! Ennél többet emberi nyelven, a mindennapi ember nyelvéen nem igazán tudunk elmondani szülőföldünkről. Hogy a száraz tényeken túl színesebben, gazdagabban is beszéljünk, ehhez már alkotóképesség s talán egyféle belső kényszer is kell. *Tovább* már a lélek látására van szükség.

Mi teszi mégis annyira széppé ezt a vidéket, amely ápol, s majd reményeink szerint el is takar bennünket? Azt mondhatnók: azért ápoljuk, és gondozzuk egy életen át, szinte udvarolunk neki, mert mintegy előkészítjük a „földanyával” való újralátalkozásunkat. Az örökkévalóságot készítjük elő. Az éppen eltávozót is, temetésekor, visszaküldjük a világmindenség mélyébe. A világmindenség „méhe” a legbiztonságosabb és legtáplálóbb a szülőföldön. Mert itt valósul meg legédesebben Isten és ember meghitt násza, együttműködése. Amikor nem másnak dolgozol, amikor nem rabszolga vagy, hanem magadnak munkálsz apád földjén. Ha áldás van munkád után, azt Istennek köszönheted, mert a munka a tiéd, az áldás pedig Istené. Még akkor is az anyaföld a legszebb, ha minden darabja nincs is

„Így szólt hozzájuk: »Jöjjetek utánam, és én emberhalászokká teszek titeket.«”

(Mt 4,19)

Örökkévaló Szeretet, mennyei édes Atyánk!

Néhány órával ezelőtt életünk hajója kikötött a 2007. év célpartjainál. Mint partraszálló hajósok úgy örvendeztünk mi is, és hosszabb időt reméltünk a pihenésre. Azonban 2008 megérkeztével azt kellett tapasztalnunk, hogy ismét indulni kell. Lélekhajónk így újra kifutott a kikötőből, sebességét valószínűleg ebben az évben is a törtető világ nemegyszer viharos szele határozza meg. Újabb kikötő felé száguldunk hát, és most Atyánk, Istenünk arra kérünk, hogy vigyázz a megannyi lélekhajó utasaira. Vigyázz kicsikre és nagyokra, ifjabbakra és idősebbekre, hiszen mindannyian abban reménykedünk, hogy megérkezünk a következő kikötőbe. Bár tudjuk, hogy addig hosszú az út, szirtek és zátonyok között, vagy néha csendes vizeken halad élethajónk, azonban egymagunk ereje nem képes megbirkózni a mindennapok viszontagságaival. Kérünk hát, légy a mi őriző pásztorunk előrehaladásunkban. Gondviselő atyai szereteted áradjon ki minden gyermekedre. Áldásod kísérje közelben és távolban élő szeretteink életét, legyen otthonainkon, családtagjainkon és minden jóakarató gyermekeden szerte a nagyvilágban! Adj boldog új esztendőt! Amen

Segesvári Unitárius Egyházközség, családlátogatási imádság – 2008

folytatás a 4. oldalon

Tódor Csaba

Mi van „Isten áldása” mögött?

Látogatóban a homoródjánosfalvi lelkészi családnál

„No de hol a tavalyi hó?” – kérdezte balladája refrén-soraiban François Villon, a kései középkor költő-fenegyereke. Mi pedig a háztetőkön megroggyanó hópaplant nézve talán nyári verőfény után sóvárgunk. Ilyen rekkenő meleget és visszaváráó szívélyességet idéznek fel, amikről alább szeretnék az Olvasóknak beszélni. Homoródjánosfalvára egy ismerősöm vitt el, miután hosszasan egyezkedtünk a lelkész-házaspárral, Simó Sándorral és Melindával: kinek hogy „jön össze”, hogy végre, sokszoros levélváltásban jelzett, de a merő udvariasságnál sokkal őszintébb szándék nyomán meglátogassam őket. Simóék és a portájukra gyakran betérő Mezei Irénke néni, az egyházközség egyik oszlopos tagja, ha lehet, még tovább színesítették az amúgy is pompázatos júliust.

Simó Sándor lelkész és felesége, Melinda 1999-ben házasodtak össze. 2000-ben született a nagyobbik lányuk, Csenge. Melinda 2001-ben végezte el az egyetemet, pszichológia szakon. Már házasságuk kezdetétől kétlakiak voltak: az egyik otthonuk Homoródjánosfalva, a másik Székelyudvarhely. Melinda először a Bányai János Szakközépiskolában kapott helyettesítő állást, továbbá vállalkozásfejlesztést és angolt tanított, két évig, utána önálló tanári állásra pályázott Csíkszeredába, s a Palló Imre Művészeti Iskolának lett a nevelési tanácsadója. Mivel akkor nem jutott ki a teljes állás, ezért elvállalta a Homoród mente iskoláit is – a viszonylag alacsony gyermeklétszám miatt, meg hogy *itt volt otthon* –: Szentmártont és Szentpált.

Mindezeket a tiszteletes úr, Sándor foglalta össze, bár szemlátomást meghökkent, amikor azt kértem a lelkész-házaspártól, mutassák be *egymást*, lehetőleg minél összefogottabban, de minél jellemzőbben – mintha csak vadidegen volnék. Imigyen pedig megtudtam Melinda „életrajzi adatait.”

J. T.: Bocsássatok meg, hogy ilyen kérdezek, de egy efféle tényszerű bemutatás túldolgalán számomra az is érdekes, hogy Melinda hogy főz.

Sándor: Hogy hogy főz?... Hm... Megmondom őszintén, eleinte nem igazán voltam az újdonságokhoz szokva. Márpedig Melinda nagyon sok mindent kipróbált rajtam. Kezdetben, mit szépítsük, nem az én szám íze szerint főzött. Emlékszem, volt egyszer egy elkészítendő kacsánk, s Melinda mindenféle

gyümölcsrel tűzdelte tele, decemberben! – Én pedig mondtam, milyen jó lett volna, ha csak sóval és borssal fűszerezte volna... De azért el kell ismernem, hogy tulajdonképpen finom volt. És azóta én is nagyon alakultam a konyhája szerint.

J. T.: Melinda, mennyire érzed jellemzőnek ezt a kacsás történetet Sándorra?

Melinda: Hááát... Van így... Tényleg megtörténik, hogy előbb ítélek, mint ahogy kipróbálná a dolgokat, de aztán végül... Tudod, ha valamiféle szimbólumot kellene keresnem, hogy őt bemutassam, akkor az egy kő lenne. Nagyon erős személyisége van és nagyon nyugodt. Ő a lelkészség mellett települési „vezető” is. Itt, Jánosfalván szükség is van ilyen vezetőre, mert nálunk az egyház átvette a társadalom legfontosabb szervező funkcióit. Sanyinak kellett gondoskodnia arról, hogy óvoda legyen, neki kellett törődnie azzal, hogy idejárjon az orvos, s ezeknek a feladatoknak mindig igyekezett eleget tenni. Néha sok mindenben annyira kiterjeszti a vezető szerepet, hogy nehezen működik is együtt másokkal. Azt szokta meg, hogy egyedül kell döntenie. Viszont ha látja, hogy van kivel együtt dolgozni, akkor igenis hajlik az együttműködésre. A közvetlen közelében lenni nem mindig könnyű. Gyakran olyan „törhetetlen” ez a kő... Vagy nincs rajta fogás.

J. T.: Sándor, te is érzed magadban ezt a kőséget? És az egyházközség mit érzel ebből, amennyiben tényleg így van?

Sándor: Igen, abból a szemponttól érzelem, hogy ha valamit eldöntünk, és én a döntés érvényesítését elvállaltam, akkor azt mindenképpen végigviszem. Szeretnék szilárd lenni abban az adott élethelyzetben. Lehet, hogy a döntés éppen nem a legjobb – utólag visszagondolva esetleg felülírnám a döntést –, de abban a helyzetben a kitartás szerintem nagyon fontos. Gyülekezeti szinten feltétlenül. Ez a folytonosságot jelzi, azt, hogy a lelkész megbízható, hogy érdemes bizalmat fektetni bele.

folytatás a 4. oldalon

Jakabffy Tamás

„Egyféleképpen szóljatok!”

folytatás az 1. oldalról

és türelemmel; igyekezzetek megtartani a Lélek egységét a békesség kötelékével.” (Ef 1b–3)

A 440-ik év jelentős történelmi évforduló, ezért nekünk hálánkat kell kifejeznünk a mi egy, igaz Istenünk iránt, aki „mindeddig megsegített bennünket” (1Sám 7,12), megőrizte egyházunkat és nemzetünket a 20. század két nagy világegésében s azt követő ateista diktatúra uralma alatt. De segített ébren tartani a vallásszabadság eszméjét, hirdetni az evangéliumot a szabadelvű unitárius kereszténység megerősödése és terjedése érdekében.

Ezt az esztendő úgy kell tekintenünk és értékelnünk, mint az „Úr kedves esz-

tendéjét”, amely nem csak lehetőséget kínál, de sürget a bizonyosságtevésre az örökségként kapott értékeink mellett. Az új esztendőben arra kell törekednünk, hogy mindenik egyházközségünk, egyházi intézményünk, egyesületünk és iskolánk találja meg saját történelmében azokat a kiemelkedő értékteremtő megvalósításokat, amelyekkel méltó emléket állíthatunk a jeles évfordulónak. Mutassuk meg az irányunkban nem mindig barátságos világnak, hogy kicsinységünkben is az életet és a jövőndőt választjuk, „mert nem sokaság, hanem lélek s szabad nép tesz csodadolgokat.” (Berzsenyi)

Tudjuk, hogy az új esztendő nem lesz könnyű, mert íme újabb célokat és feladatokat hoz, egyre magasabbra állítja a mércét emberségben, felelőségben és szolgálatban. Ezért odaadó hitre, becsüle-

tes munkára, közös erőfeszítésre és áldozatkészésre lesz szükségünk, egyházunk gyarapodása, belső egységünk és békességünk megőrzése érdekében.

Az új évet Isten nevében kezdjük. Reá bízunk magunkat. Azért imádkozunk, hogy áldása, védő szeretete és békessége áradjon ki egyházunkra, híveinkre és egész népünkre. Gondviselése örködjön otthonaink, templomaink és iskoláink felett, s hozzon reánk hosszú, biztonságos és termékeny időt, hogy folytathassuk az ő „kedves esztendéjét” újabb századokon át.

Ilyen gondolatok és érzések között kívánok híveinknek, lelkészársaimnak, az egyházközségek, egyházkörök, az egyetemes egyház, valamint intézményeink és iskoláink vezetőségének, de minden jóakaratú embernek széles e hazában és a nagyvilágban áldott, békés és boldog új évet!

Fény a Földön

folytatás a 2. oldalról

megművelve, ha olykor gizgazos, s az emberek érdektelensége néha elcsüggeszt. De Isten és te együtt vagytok, és együtt hattok benne. Ezt meglátni – ehhez kell a lélek világossága. Csak akkor lesz szép ez a világ, ha *mi* tesszük széppé. Ha van erőnk a munkához és az imádkozáshoz, hogy szeretni tudjunk.

Újesztendő napja újabb határhoz vonzott oda bennünket. Jószerével semmi sem változott a tegnaphoz képest a templomokban. A tények ugyanazok. Mégis

valami másfajta látásért mentünk el Isten házába; hogy legyen világosság, hogy vegyük újból észre: addig van áldás életünkben, amíg Istennel együtt tudunk dolgozni. Ha elhagyjuk Istent s az alázatot, gögős szerkezetekké, kivagyiságban hangoskodó sejtalmazokká válunk.

Meggyőződésem mégis, hogy végső soron minden ember az élet értelmét keresi, és joga van hozzá, hogy saját látása és belátása szerint élje életét. Az új esztendő első napján mégis milyen jólesett az egyház üzenetével köszönteni az évet, hogy életeket, lelkeket szépítsen meg. Mert mindaz, ami lélek, az Isten. S mindaz,

ami isteni a világban, az gyönyörű. Olyan gyönyörű, mint a januári felkelő nap a szikrázó hószőnyeg fölött. Talán a legreménytelibb nap az egész esztendőben, mert az első, a mindent-lehet szűz lapja. A legújabb, ami még sohasem volt. Isten szava volt, ami megszépítette látásunkat, és elszakított a sötétségtől, az emberi gyarlóságtól. Isten ebben a pillanatban is azt mondja: legyen világosság, hogy ezzel a te világosságoddal meglásd a világban mindazt, ami gyönyörű.

Így adjon mindannyiunknak Isten, e gyönyörű Világmindenség Ura áldott, boldog esztendőt!

Mi van „Isten áldása” mögött?

folytatás a 3. oldalról

J. T.: Hány éve vagy jánosfalvi lelkész?

Sándor: '98-tól vagyok itt, tehát majd' tíz éve.

J. T.: Kilenc-tíz év alatt azért nagyon sok víz átfolyik a kő fölé. Hogyan érzed a „víz” csiszolását rajtad, a „kövön”?

Sándor: Nehéz ezt „belülről” elmondani. De megpróbálom. Amikor idekerültem, akkor úgymond' a demokrácia elvei szerint mindig azt mondtam, itt van, tessék, válasszatok, s aztán később láttam – legalábbis az elején –, hogy ha nem is épp szóról szóra ahhoz, amit én javasoltam, de valami afféle irányvonalhoz csapódott a nagy többség. Úgy láttam, a közösségnek nem volt jól elgondolt jövőképe. Sokszor éreztem, hogy túlzott felelősséget kell vállalnom azért, amit kimondok. Mert ha kimondom, az emberek mellette lesznek ugyan, de az igazi felelősséget mégis csak nekem kell vállalnom, mert hát én voltam az ötletgazda.

J. T.: Múlt időben beszélsz. Ezek szerint ez mára megváltozott?

Sándor: Nagyrészt most is így van, de ma már azt a módszert alkalmazom, hogy megpróbálok embereket „megfogni” a konkrét ügyeknek, s ha megtalálom, akkor átadom, csinálják végig! Tudnék konkrét példákat is adni erre, így a falunapokat vagy hasonló rendezvényeket. Mára az a gyakorlat alakult

ki, hogy nem nekem kell gondolkoznom mindenről, hiszen mindennek van gazdája, még ha nincs is írásban rögzítve ez a munkamegosztás. Mára világossá vált előttem, hogy amikor én voltam a mindenes, akkor veszélyesen szét kellett apróznom magam, és nem voltunk annyira sikeresek, mint amennyire az utóbbi években. Éppen mert most a felelősségvállalás jobban szétterül. Az viszont, hogy a szálak egy helyre futnak össze, változatlan maradt.

J. T.: Azok az emberek, akikről beszélsz, akiket „megfogsz” a tennivalókhoz, feltétlenül egybeesnek a keblitanáccsal?

Sándor: Nem mindig. Volt például olyan eset, amikor a polgármesteri hivatallal kellett szorosra együttműködnünk, s akkor a kapcsolattartónk nem volt keblitanácos.

Melinda: És az is számít itt, hogy nagyon kicsi a falu, nagyon kevés fiatal van, úgyhogy aki aktív fiatal, az a keblitanács tagja is.

Közben Csenge – mert őt is szóra akartam bírni – hozzáfogott a „nagy klasszikus”, a családot megrajzolni. Csenge nagyon dinamikus, aktív, szülei néha úgy érzik, túl mozgékony. Minden érdekli, nyitott, segítőkész. Amennyire egy ekkora leánykától telik. Nekikezd segíteni, aztán két percen belül megünnyel. Melinda és Sándor egyelőre igyekezik a pillanatnyi kíváncsiságait támogatni, aztán majd években belül úgyis eldől, mi is érdekli igazán. Csenge – mint Melinda elmondja – még

a szerepeivel sincs tisztában, mostanában épp fiúsan öltözködik, „nadrágos lány”. Készül a rajz, a templomtól balra halastó, jobbra a család, „növekvő sorrendben”. Ez az ő hétévesnyi víziója a Simó családról. Jobb keze felől aprólékosan odarajzolja hároméves húgát, Sárít. A dolog csak annyiban szépít a helyzeten, hogy Sári nem tudna Csenge mellé állni. Halmozottan sérült, mozgáskorlátozott és nem (vagy csak alig) lát.

Melinda: Nem tudjuk, az intelligenciáját mennyire érintette a születése körüli bonyodalom. Sári gyökeresen megváltoztatta az életünk alakulását s az értékrendünket is. Tulajdonképpen mindent átirta, ami azelőtt volt. Nagyon ráirányította a figyelmünket mindenféle testi és szociális vonatkozásra. Mi tagadás, nehéz őt gondozni... Nagyon el vagyok vele foglalva, s úgy érzem, nem jut elég idő sem a férjemre, sem a nagyobb lányomra, s azért ennek mindenképpen van nyoma bennem...

J. T.: Az előző nemzedék – apuka, apósék?

Melinda: Főleg az én szüleim segítenek sokat, mert ők Udvarhelyen laknak. Sára Udvarhelyen kap napi kezelést, beviszem a kórházba tornázni. Hét közben, csütörtökig gyakorlatilag Udvarhelyen tartózkodunk, s a hétvégeken, vakációban, nagy ünnepek alkalmával Jánosfalván. Mivel az én szüleim udvarhelyiek, így ők jobban belefolytak a Sárával való törődésbe – de főleg a dédi. A szüleim ugyanis még dolgoznak, bár édesapám nemrég kérte a nyugdíjaztatását.

J. T.: Tudom rólatok, hogy sűrűn fogadtok vendégeket is.

Sándor: Igen, elég sokan jönnek, évente három-négy alkalommal keresnek fel külföldiek, hollandok, amerikaiak, németek és persze magyarországiak. Jánosfalvának már akkor is elég jó testvérkapcsolatai voltak, amikor idekerültem, ezt még annak idején Donald Harringtonék alakították ki. Három testvér-

gyülekezet volt, és azok képviselői nagyon sokszor látogattak meg minket. Nem minden évben jöttek, jönnek az amerikaiak, de mivel Darócon is beszolgálók, ezért az ottani gyülekezet testvér-egyházközségéből is jönnek – és hát általában baráti, családi kapcsolatok alakultak ki az elmúlt évek folyamán.

Különösen a hollandokkal érzem a legmelegebbnek a kapcsolatot. Ők évente – általában májusban – jönnek el, és nagyon együttéreznek az itteniekkel. A tulajdonképpeni vendégfogadó a lelkészi család, de nagyon örülünk annak, hogy van egy kántori lakás, s az lehetővé teszi, hogy ha velünk vannak is, azért függetlenül laknak. Persze az étkezéseket vegyesen szervezzük,

ők gyakran meghívják, de vannak jánosfalviak, akik ilyenkor nagyon kitesznek magukért. Az igazi háziasszony azért mégiscsak a feleségem...

(Melinda: A hollandok nagyon nyitottak az újdonságokra. Még a gyümölcsös kacsát is megeszik!)

Sándor: Gyakran nem kimondottan a testvérgyülekezeti kapcsolat ápolása céljából jönnek vissza, hanem ha éppen itt járnak, Európában – teszem fel – az amerikaiak, lehet az éppen Belgium, mégis „átruccannak” hozzánk megnézni, hogy vagyunk, mit csinálunk.

Melinda: Úgy gondolom, hogy a holland kapcsolat révén elindultunk egyféle spirituális úton. Nagyon fontos, hogy egy külső tükör áll előttünk. Sok olyan dolog van, amibe csak úgy egyszerűen „beleszökünk”, ők meg, a holland barátaink, azt mondják, hogy na ezt azért gondoljuk át. A Holland Protestáns Szövetséghez tartozó kereszténynek, nem remonstránsok, de talán arrafelé tartanak. Nagyon szabadelvűek, a vallás számukra a spirituális keresés útja. Az istentiszteleteik erősen összekapcsolódnak a művészettel, havonta egyszer meghívják valamelyik művészeti ág jeles képviselőjét, s a műalkotásban és élményben próbálják megközelíteni Istent. A nálunk bevezetett furulyaórák is így kezdődtek: Bert mindig hozza a furulyát magával, társaival kiülnek reggelként a kántori lakás tornácára és furulyáznak. Érdekes jelenség ez: vannak dolgok, amiket egy ilyen hagyományos közösségben bizonyára nem mernék megtenni mind lelkész-feleség – vagy Sanyi mint lelkész –, de ha valaki elindítja és világossá válik, hogy az jó dolog, akkor annak talán jövője van.

Sándor: És nagyon érdeklődőek! Belefolytak a helyi emberek életébe. Amikor legelőször idejöttek, megkérdezték, miben segíthetnek. Kezdetben ők a szegényekre gondoltak. Mondtam, hogy ez nehéz lesz, mert hát ki a szegény, és ki fogja átadni a segítyeket – meg egyáltalán elosztani. Felajánlottam, hogy én szívesen elkísérem őket a faluba. Sokat tanakodtunk, különböző kritériumokat állapítottunk meg közösen, ami két-három évet vett igénybe ahhoz, hogy beinduljon egy bizonyos program. Mára úgy alakult, hogy 70 éven felülieket segítenek, függetlenül szociális helyzetüktől. Magyarán: a kezdeti elképzelésük át alakult. Belátták ugyanis, hogy ők sem tudják tartható módon „megállapítani”, hogy ki a szegény. Hiszen van, aki tényleg rászorulna, de annyira önérzetes, büszke, hogy elhárítja a segítsé-

folytatás a 6. oldalon

Mi van „Isten áldása” mögött?

folytatás az 5. oldalról

get azzal, hogy „nekem megvan a betevő falatom”... Meg nem is biztos, hogy nagyon jó vért szült volna.

Melinda: A holland barátainknak kezdettől az volt az elképzelésük, hogy együttműködésen alapuló gyakorlati kapcsolatba fognak velünk. Most is azt nehezményezik, hogy a mi felünkről kevés a kommunikáció, nem mindig tudják, hogy mit akarunk – nem a lelkész-házaspárról beszélek, hanem Jánosfalváról. S erre az Öregek Bizottsága lett kitűnő megoldás. Ez nemcsak at-

tól bizottság, hogy annak hívják, hanem működik is. A három emberből álló csoport meg tudja mondani, mit akarna a falu, konkrétumokat tudnak mondani. És ez nagyon fontos. Korábban gyakran volt olyan, hogy *mi* mondtuk meg, mi kell a *falunak*. S persze bebukott. Nekem volt például az a nagy-remek ötletem, hogy hát mert nincsenek mosógépek a faluban, beszerzünk egy mosógépet a kántori lakásba, s mindenki hozza a ruháját meg a szódát, és mos. De persze a falu nem fogadta el. Megmondták áperté, hogy a szennyesét márpedig mindenki kapun belül mossa. Egyszóval „fentről” hiába mondom meg, hogy mi kell az embereknek s mi nem.

Meg kell tanulni jobban kommunikálni. És itt nemcsak az angol-tudásról van szó. Az egyházközségnek önmagán belül... és az egyházközségnek a lelkész-házaspárral – nemcsak Jánosfalván, hanem mindenütt. Aki idejött hozzánk, bármilyen problémával, annak tényleg mindig megpróbáltunk segíteni. De hát aki nem mondja el, mit tehetnénk érte, arról nem találhatjuk ki.

Sándor: Szélsőséges eset, de volt olyan, hogy valaki bejött hozzám, és azt mondta, hogy neki kell ennyi és ennyi pénz, s hogy írjak a hollandoknak, hogy küldjenek. Mondtam neki, hogy nem éppen így működik, mert ha neki, teszem fel, baj van a hallásával, akkor menjen csak el egy szakorvoshoz, ő írja fel a megfelelő típust, akkor tudni fogja, hogy mennyibe kerül, s ez esetben én előtárhatom, hogy íme, ez egy biztos információ. De ha én csak annyit tudok közölni a holland barátainkkal, hogy né, kellene egy hallókészülék, akkor csak magamat kacagatom ki, mert milyen pap az, aki a részletekről mit sem tud! Volt ilyen, és én akkor „visszakézből” elutasítottam ezt a komolytalan kérést...

Melinda: Na, itt az egyik különbség közöttünk! Mert én rögtön megírtam volna a hollandoknak a helyzetet, döntsék el ők, mit válaszolnak. Engem – illetve a lelkészt – csak közvetítőnek, amolyan „fordítónak” kértek fel, nem az én dolgom elbírálni, hogy egy kérés teljesíthető-e vagy nem. Mert esetleg közvetlenül felvették volna vele a kapcsolatot, és alkalom adódhatott volna a tisztázásra...

Csenge még a mezőt színezi, kidugott nyelve-csücske alig nagyobb a ceruza hegyénél, a Melinda ölében hallgatózó Sári olykor bele-belerikkant a beszélgetésbe.

J. T.: Tudom, hogy itt a vidéken néhányan lelkészek, lelkész-családok, szorosabb kapcsolatban vagyok.

Sándor: Ez a Homoród mentén azért alakult ki, mert hogy nagyon közel vagyunk térben egymáshoz, arra gondoltunk, hátha nemcsak kollégák lehetünk, hanem talán barátságok is kiépülhetnek. Már nagyon rég megindult ez a kapcsolattartás, '98–99-ben. Havonta egyszer-kétszer találkozunk. Ez is attól függ, hogy engedik meg az elfoglaltságaink. A lelkészi lakásokban fogadjuk egymást visszahívásos alapon. Évente általában elmentünk, elmegyünk a Szelterszbe, ott egy-két napot eltöltöttünk. Nemcsak a szakmaiság vezérelt ebben a kapcsolattartásban, hanem a családok megismerésének igénye is. És tényleg úgy látom, hogy a szálak nem csupán a lelkészek között szövődnek, hanem a családok között, házastársak között, olykor még a számottevő korkülönbségek dacára is. Fontos a kapcsolat, olykor a barátaink közelsége nehéz pillanatokon is átrendít.

A környezetünk azért – hidd el – nem tudja, hogyan kezeljen minket Sári s a másnak talán szokatlan életvitel miatt. Már az első évben tapasztaltam, hogy akik bátorítani, átölelni vagy simogatni akartak minket, nemigen tudták, hogyan osszák meg az érzéseiket. És most is, akikhez igazán közel vagyunk, bár az együttérzés hangján akarnak megszólalni, nem tudják nevén nevezni, amiről az életünk szól.

J. T.: A távolság oka talán az, hogy ti ezt a helyzetet tekintitek már a normalitás világának, ez az a világ, amellyel együtt kell élnetek, sajnálkozás ide vagy oda. Semmi sem a sajnálkozásos múlik...

Melinda: Hát ez azért nem olyan egyszerű. Az én viszonyulásom például ehhez a helyzethez nagyon „szinuszos”. Van amikor elfogadom, van amikor még keresem, hogy miért történt... Az élet értelme is ilyen nyitott kérdés. Mert ha azt nézem, hogy *a Sári szempontjából az élet mit ér az én értékrendemmel*, akkor nyilván bajban vagyok. Mert mit érne *nekem* az élet, ha nem tudnám a kezem használni, vagy kimenni a vécére, vagy nem láthatnám a zöld füvet. Mindig kérdésekkel vagyok tele. Ha viszont arra gondolok, hogy Sári mit tett a mi életünkkel, hogy mennyire megváltoztatott minket, akkor tudom, hogy igenis értelme van. Olykor persze a vallásosságom is elakad... Minden vallás – az unitarizmus is – azt mondja, hogy az élet nem ér véget a földi lét lezárulásával... ez ugyan elvileg reményt és vigasztalást ad, de még nem tiszta az én fejemben, s nem is kapok választ sem az istentiszteleteken, sem egyéb fórumokon... Én még, úgy érzem, nem mondhatom azt, hogy sikerült teljesen feldolgoznom Sári helyzetét. Persze elfogadom, hiszen nap nap után rendezem Sári, ez egy csomó munkával jár, abba belenyugszom, hogy ez így van. De az „észlényem” még nem jutott el az elfogadásig.

Sándor: Feltűnő, hogy ezekben a hagyományos faluközösségekben nemigen találkozunk a miénkhez és a Sáriéhoz hasonló esetekkel. Bizonyos értelemben „eldugták” az ilyen embereket. Az én szülőfalumban is, Magyarzszakodon, nem találkoztunk efféle helyzetekkel. Voltak „intézetek”, persze, tudjuk, de ezek soha nem kaptak elég pénzt, lerobbantak, senki nem törődött igazán a maga mélységében az ilyen fogyatékos gyermekek kérdésével. Sokszor mondom, főleg a közelebb állóknak, s még fényképeket is mutatok nekik: ha minden épkéz-láb ember egyszer közelebb kerülne az ilyen fogyatékkal élők-höz, ha meglátnák, hogyan élnek az ilyenek, akkor a saját életét mindenki rögtön másképpen értékelné. Elgondolkodna a látás, a mozgás értékén. Merem állítani, hogy sokszor még az egyházban is csak amolyan hangzatos szólam, hogy „Isten áldása az életünk”. De hogy milyen tartalom van mögötte, azt a nagy többség nem tudhatja, és nem is éli meg.

Melinda: Az pedig csodálatos, hogy az itteni közösség milyen természetesen fogadja, és mennyire belátja, hogy a gondozásban nagy szükség van néha segítségre. Néha megjelennek az asszonyok, hogy né, én fél órára elvállalom a leánykát... Ez városon már nincs meg. Vagy én nem látom... Nem tudom.

Közben bekopog valaki ügyes-bajos dolgával, a tiszteletes urat keresi. És megjött Mezei Irénke néni is (egyenesen a konyhába megy – vagyis olyan, mintha itthon volna). Melinda Sári nyugtatgatja, elindítja a zenéjét, de Sári elég izgatott, nyűgös. Csenge már régesrég az asztalon hagyta a nekem szánt családi képet, az elkészítéséhez szükséges összes eszközt hegyzövel meg törlőgumival, a csuprát és valami műanyag-figurát, oda-

kinn sivalkodik egy hasonló kisfiúval. Egyedül maradok az asztalnál, nézhetek magam elé zavartalanul.

Gondolhatok, amit akarok arról, mennyire szeretnék, ha a világ gömbölyű volna, szép, sima felületű, bőrzeleg, barátos. S ehelyett éles sarkok, a kezét véresre karcoló egyenetlenségek, árkok, szakadékok. De Simóék másról beszéltek! Arról, hogy a barátok hidak a hasadékok fölött; arról, hogy a jó szó megosztása alagút a megmászhatatlan hegy hasában. Azt mondták, hogy a hollandoknak fontos, mi van velünk. S azt is mondták, hogy az örömmel azért van értéke, mert nem öllel mérjük, hanem marékval. Mint ahogy arról is beszéltek, hogy a fájdalmat kicsit sem a szabványos bölcsességek enyhítik, hanem az elbeszélés és a meghallgatás.

Határkő

Amint az új esztendő fordulópontot tartogat egyházunk életében, az enyémekben egyenesen határkő. A kerek születésnap az idő iramát felgyorsítja. Immár napokban mérem az életet. Ha napjaim következmény nélkül alápergő homokszemek voltak eddig, az új eszmélés azokat igazgyöngyökké változtatta, és fájni kezdett a pazarlás. Eddig valahogy csak elméletileg tudtam, hogy az élet rövid – a más élete persze, nem az enyém –, most azonban húsba maró a gondolat, midőn ama küszöb elé érkeztem, amely előtt apám megtorpant... *Annyit éltem már, mint apám.*

Szaktamból tudom, hogy ez az esztendő-forduló válságos élmény. Bostoni egyházközségem lelkészének édesapja híres pszichiáter volt, az ország szakmai kamarájának legifjabb elnöke. Ötvenkét éves korában tragikus hirtelenséggel halt meg, önkézzel rövidítve meg sikeres életpályáját. Fiának, lelki mentoromnak és később lelkészemnek, amint ötvenkettedik éve ráköszöntött, egyszerre csak nehezére esett a szószék-re lépés.

Váratlan helyen találkoztunk, mindketten nagyon meg is lepődtünk: hogy kerül a másik ide? Én Kaliforniából érkeztem a keleti parti Cape Cod félszigetre pár napos prédikáló körútra, ő pedig ugyanott, ősi családi nyaralójukban a világtól visszavonulva töltött akkor már több mint három hónapot. Azonnal megértettem belső válságának természetét. S az sem volt kétséges számomra és számára, hogy Isten vezérelt engem arra a helyre, ahol késő ősszel a madár is alig jár. „Be jó, hogy itt talállok! Velem kell tartanod erdélyi és lengyelországi zarándokutunkon és az Enyedi konferenciánkon!” Amilyen ellentmondást nem tűrő volt a meghívásom, épp oly magától értetődő volt részéről annak elfogadása. És ma mindketten tudjuk, hogy megváltó szavakat monda-

tott ki velem a Gondviselés, mert megváltó zarándoklás volt az számára. Erdélyi lelkileg meggyógyította.

Nemcsak pácienseim számoltak be hasonló krízis-jelenségről, de férjem és orvos testvére is bevallották, hogy amikor ötvenkilenc évüket betöltötték – mivel az ő lelkész apjuk is ebben a korban halt meg, váratlanul –, válság szakadt lelkükre abban az évben.

Minden esztendő-váltás egy kicsit határkő, és Szilveszter-éjszakás magányomban ifjúkorom óta mintegy lelkigyakorlatként vezettem számot az elmúlt esztendő eredményeivel, mulasztásaival – és főleg tanulságaival. Ilyenkor mélyen beegondoltam életproblémáim rangsorolását. Mert minden ezen múlik. Az embernek arra van ideje, amit fontosnak tart, s amiből aztán csokorba szedve kerekedik ki a magasröptű és elvont *élet-értelem*. El lehet semmiskedni az éveket, és el lehet tölteni csupán a kötelező feladatokkal is. És így is sok megvalósítás születik. Az ember azonban önmagának is gazdája, és elszámolással tartozik nemcsak a „főnökének”, de saját lelkének is, ami aztán egyenesen vezet az Isten előtti számadáshoz. Ennek a magánbejáratú sáfárkodásnak az eredménye nem időarányos. Lehet, hogy csak perceket vagy tán néhány órát töltünk önnön lelkünk társaságában, teljesítünk olyan feladatokat, amelyet eszményeink vonzerejében mi magunk szabunk ki. A számadáskor azonban ezeknek van igazán nagy fajsúlya. Különösen számunkra, akik abból a népből vétettünk, amely kétszer üli meg az újesztendőbe-fordulás percét. Mi, *nyugatabbra élő* erdélyi magyarok szertesztét a világban, a *Himnusz* és a *Szózat* lelki visszhangjában mindig megelőzzük az új esztendő beköszöntését, amely fogadott hazánkban órákig kullog még. És már csak másoderjedésű „fickóbor” íze van.

Ez az az esztendő, amikor „utolérem” apámat. 2008 az én Nébó-hegyem, amikor a számadás és összehasonlítás kötelessége elkerülhetetlenül utamba tornyosul. A számadás az életlehetőség arányában

igazságos. Előttem minden kapu megnyílt, még mielőtt teljesítményt mutattam volna fel, előtte minden kapu bezárult, csúcsteljesítményei dacára. Én a kiváltságok napos oldalát kaptam osztályrésztül még a diktatúra szabta korlátok között is, öt börtönök fosztották meg alkotó éveitől és jövőjétől. Ő édes anyaföldközelben is belső száműzetésben vergődött, míg én a szabadság földjére száműzve magam – a bevándorlók kötelező korlátait tudomásul se véve – egy egész amerikai egyetem egyházi tudatában honosítottam meg az Erdély-rokonságtudatot, amelyhez a kulcs éppen az ő írói munkássága és tragikus élete lett. Már csak emiatt se veszett kárba tanúságtétele. Sem az én két évtizednyi munkám, amelyet életművem megmentése jegyében töltöttem. Eközben tapasztaltam meg, hogy ha a korlátok az ember fejében elhatalmasodnak, a szabadság is hiábavaló... A szabadság éppen annyira lelki ügy, mint politikai. Én legbelül korlátlanra szabtam magamnak a szabadságot, s felvettem az ezzel járó köteleességek gyönyörűséges igáját. Most azonban megdöbbenek, ha összehasonlítom apám hatalmas szellemi örökségét a magaméval. Hogy tudott ő annyit alkotni gúzsba kötött nyomorában? Ha számomra most jönne el a végső óra, elmondhatnám, hogy mindent elértem, amit kívánhattam magamnak az Isten szabta úton, azonban az örökölt tehetség nem termelte ki az elvárt alkotást. Túlságosan a tudás magamba-szívása foglalt le, mintegy apám helyett is habzsoltam a sok szellemi jót. S most a határkő számomra keresztút: letérisítés, eltérisítés – ráterelés. *Telölögátlás*, amint apám nevezte azt a kötelező önfegyelmet, amely megóvjaa gondolatot (és a tettet!) a folytonos elburjánzástól. Ő ezt homiletikailag értelmezte; én egyenesen életelv rangjára emelem. Ez a telölögátlás bennem mostanában lézerelésre állítódott. Mintha most kezdeném el a magam küldetését, amelyhez időt

folytatás a 8. oldalon

dr. Gellérd Judit

Határkö

folytatás a 7. oldalról

imádkozom Istentől: hogy az írás birodalmában apámnak méltó gyermeke lehessenek. *A mi mindennapi alkotó munkánkat add meg nekünk ma...*

2008 számomra azért is határkö, mert végre kezembem van a jó ezerkétszáz oldalra rúgó *Gellérd Imre-dosszié* teljes

anyaga (öt annak rendjén a *Securitate* a *Próféta* fedőnévvel illette). A sötétség birodalmának visszataszító dokumentálása elkötelező erejű számomra. Apámra még büszkébb vagyok most, hiszen minden besúgó jelentés éppen erényeiért – bátorságáért, elvhűségéért, egyháza iránti makacs hűségéért és kimagasló szellemi munkájáért – marasztalja el és pecsételi „veszedelmes” bélyeggel. S mire vágy-

hatna jobban az ember, mint a „veszélyes” intellektus előkelő pozíciójára, amelytől a langyos tunyaság csak viszolyog! És arra is, hogy az új esztendő táplálja gerincegyenesítő és lélekgyógyító Erdélytudatunkat, amely terelőgátlásainkat kikerülhetetlenül kicövekei a becület, a jóakarát, a szeretet, az Isten- és ember-szolgálat felé – otthon és az Óperenciás tengeren is túl.

Boldog ünnep Bencédben

Elteltek a szép adventi napok, és a karácsony is, amelyre a legmelegebb érzésekkel gondolunk vissza. Olyan szép volt, mintha gyermekkorunk gondtalan világába tértünk volna vissza, abba a mesés, elbűvölő világba, ahol az ajándékozószeretetet annyiszor átéltük, és amely felejthetetlen örömet, boldog perceket nyújtott számunkra.

Karácsony esélyt kínált arra, hogy újból szeretetet sugárzó gyermekek legyünk, és megértsük, annyi megpróbáltatás után, hogy a legfontosabb érték a szeretet, amely nélkül nem lehetünk igazán boldogok.

Karácsony alkalmával a mi kis egyházközségünkben is nagyon sok szeretetben volt részünk Makkai-Ilkei Ildikó lelkész-nőnk mellett. Felejthetetlen számunkra, mert igazi ünnep volt! Már karácsony estéjén meghatott a kisgyermek gyönyörű szereplése, amelyet az angyal ajándéksomaggal viszonzott. Továbbá minden család részesült egy „karácsonyfa-alá-valóban”, amelyet részben Debrecen Város Önkormányzatának és Haáz Sándornak köszöntünk meg, részben az egyházközségnek.

A Bencédi Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet tagjai lelkész-nőnkkel együtt karácsony ünnepén minden családhoz bekopogott, kántálni és ünnepet köszönteni, ami még szebbé tette a családi ünnepet.

Mind advent, mind karácsony ünnepén telve volt a templom öregekkel és fiatalokkal. De ez egész évben így van – ezt bizonyítja az éves perselyösszeg is, amely meghaladja a 3500 lejt. Kíváncszunk jó meleg templomunkba, ahol immár a kicserélt új ablakok is sokat segítenek a meleg megtartásában.

Boldogan zártuk ezt az évet, és kérjük a jó Istent, hogy az elkövetkező évek is ilyen szépek és tartalmasak legyenek. Ehhez elsősorban erőt, egészséget kívánunk a lelkész-nőnknek és családjának, az egyházközségünk gondnokainak és minden tagjának. De egyetemes egyházunk minden tagjának is kívánunk tartalmas, szép, boldog új esztendőt!

Bencédi Polixénia

A hagyományos újévi püspöki fogadás január 1-jén volt Kolozsváron a püspöki rezidencián. Itt egyházunk püspökének meghívására Kolozsvár unitáriusai, egyházi tisztségviselőink, lelkészeink, az egyházi központi hivatal munkatársai és más vendégek együtt köszöntötték az új esztendőt. Köszöntőjében dr. Szabó Árpád püspök hálát adott a 2007. esztendő áldásaiért, beszédére dr. Máthé Dénes főgondnok válaszolt.

A Time magazin 2007. december 31-i számától kezdve egy, az egyesült államokbeli unitárius univerzalista egyház által támogatott adatbázist vett fel állandó rovatai közé, amely a vallás és társadalom kapcsolatának témájában megjelent írások különleges gyűjteménye akar lenni. A gyűjtemény a <http://www.time.com/time/2007/religionpages> linken érhető el.

Az Egyházi Képviselő Tanács elnöksége az esperesek, az egyháztársadalmi szervezetek elnökei és a tanintézetek igaz-

gatói jelenlétében tartott ülésen január 17-én véglegesítette a 2008. évi egyházi ülésezési tervet, valamint eseménynaptárt. Előtte való nap az EKT mellett működő Kiadó- és nyomdabizottság, valamint a Médiabizottság együttes ülésen körvonalazta az egyház 2008. évi kiadói tervét.

Halottunk

Durugy Loránd, az egyházi központi hivatal volt pénzügyi ellenőre és a Nyugdíjintézet volt főkönyvelője 2007. december 30-án rövid, de súlyos szenvedés után váratlanul elhunyt. Temetése 2008. január 3-án volt a kolozsvári Házsongárdi temetőben, a szertartást Bálint B. Ferenc kolozsvári belvárosi lelkész végezte. Egyházunk vezetői részéről dr. Szabó Árpád püspök elismeréssel köszönte meg az 1986 és 2001 között végzett egyházi szolgálatát. Emléke legyen áldott!

„Gyere ki a domboldalra!”

A Kolozsvár-írízstelepi unitárius egyházközség ismét ünnepelt. Tavaly november 11-én hálaadó istentisztelet keretében emlékezett meg arról, hogy 1937. november 7-én az akkori teológusok megtartották az első istentiszteletet az Íríz-telepen. Ünneplésünk annál is meghatóbb volt, hogy körünkben üdvözölhattük Nagy Ferenc nyugalmazott lelkészt, aki abban az időben az írízzi misszió lelkes munkása volt. Itt kezdte el lelkészi munkáját, itt írta lelkesítő vallásos énekeit és verseit, amelyek még ma is élnek egykori vallásórsai emlékezetében. Az istentisztelet első felében a vasárnapi iskolások történetét hallgattuk meg, majd a gyerekek elvonulása után Mezei Csaba írízzi lelkész szószéki szolgálata következett.

Az istentiszteletet ünnepi műsor, köszöntők és visszaemlékezések követték. Csodálattal hallgattuk Nagy Ferenc lelkész visszaemlékezéseit, amint 70 év távlatából névszerint emlegette azokat az embereket, akik szívvel-lélekkel munkálkodtak az Írízzen.

Istentiszteletünket szeretetvendégség követte, ahol felhangzottak a hajdani dalok, amelyeket Nagy Ferenc tiszteletes úr a vasárnapi iskola részére komponált: „Süss ide, süss oda, jó napsugár, / Legyen a szívünkben örök a nyár, / Téged a jó Isten küldött hozzánk, / Hogy bár mi is mindig úgy mosolyogjunk / Süss ide, süss oda... (refr.) // „Hétfőn, kedden nincsen kedvem, / Vasárnapig sok nap, sok nap van. / Szerdán, csütörtökön úgy nő az örömöm, / Mert csak egyet lépek s pntek

van. / Azután alszom egyet-kettőt még, / S köszöntöm a vasárnap jöttét. / Jöjj, édes vasárnap, / Fiúk, lányok úgy várnak, / Összegyűl a boldog kis csapat. / Az élet olyan szép, / Húgocskák, öcsikék, / Daltól a boldog kis csapat. // Nincsen túl az Óperenciákon, / Csak a földi gondokon van túl, / Nincsen aranyalma ott a fákon, / Mégis mind kincs, mi szívünkbe hull. / A kerítés nincs kolbászból fonva, / De az ajtó mindig nyitva áll. / Nem gyűjtött ott senki pénzt halomra, / Mégis boldog mind, aki oda jár. / Gyere ki a domboldalra, / Oly jó odakint, / Ott játszik a tücsök, rigó / Varázs hegedűn. / Elmondjuk az életünket, / Balra, jobbra át, / Jókedvünkkel felvidítjuk / A domb oldalát.”

Isten iránti hálával gondolunk szellemi elődeinkre és igyekezni fogunk, hogy az általuk megteremtett sajátos „írízsi” hangulatot és hitvilágot megőrizzük. Ezért hívunk mindenkit sok szeretettel: „Gyere ki a domboldalra, / Oly jó odakint...”

M. Cs.

Unitárius rádióműsorok

Meditáció – az elmélkedés műsora
Kolozsvári Rádió, 909 m és 1593 m középhullámon, valamint a 95,6 MHz-es ultrarövid-hullámon, szerdai napokon, 9.30.
Szerkeszti: Solymosi Zsolt.
január 23.

Rádió-istentisztelet
Kolozsvári Rádió, alkalmasszerűen, vasárnapokon, 17.30-kor.
Szerkeszti: Solymosi Zsolt.
február 10.

Tavaszi virágcsokor
unitárius gyermekműsor havonta kétszer. Szerkesztik: Rác Mária, Rác Norbert.
Kolozsvári Rádió,
szombaton reggel 9.15–9.30 között
január 19., február 2., 16.

Unitárius félóra
a székeljudvarhelyi Prima Rádióban, a 87,9 MHz-en, illetve interneten a www.prima-radio.ro címen.
Szerkeszti: Csáki Levente.
minden vasárnap reggel 8.30-kor.

Nyugdíjasok adventje

A vén diófák templomra boruló, kopasz ágai közt fel-fel-sírt az újabb eljövetelekről is hírt hozó szél. Eljött azokhoz, akik várják! Jézus az idén is a maga igazságával s reménnyel tölti be a hit „szív-kohóit”, amelyben nemcsak emelkedettebb lesz az emberi lélek, de mélyen megmerítkézhet az arasznyinak tűnő lét is a tágabb vagy szűkebb tájhaza miliójében. Hogy az időtlenség az örök élet misztériumával gazdagodjék, megszólaltak a tavaly beköszönt adventben a korondi unitárius harangok. Gyűltek is szép számban a harmadik harangszóra a Daniel Ernő római katolikus plébános és a Farkas László unitárius lelkész által vezetett ökumenikus istentiszteletre, amellyel kezdetét vette a II. korondi „nyugdíjasnap” ünnepe a Firtos Művelődési Egylet szervezésében, hogy a közösség jelentős hányadát alkotó, kilencszáznyi nyugdíjas hittel és szívből sugárzó szeretettel készülhessen újabb tennivalóira.

Kötötte ugyanis e népet a föld szerelme eltéphetetlen kötélekkel a tájhoz, el is kísérte a bölcsőtől a sírig, itt keresztelt, ide temetkezett, az élete értelmét csak itt képzelte el. De az új

idők szelleme talán örökre megtörte ezt a varázst, s a termékeny anyaföld összes javaival sem tűnik ma már éltet megtartó menedékeknek, ígéretesebb kapuk mögötti utak várnak az újabb nemzedékekre a ránk köszönő „szabad” – úgymond’ liberális – világban.

Az eljövőkre leselkedő gyökértelenség „áfiuma ellen való orvosság” az adás, adhatás öröme, a szeretet. Ezt megtapasztalni gyűjtötte egybe a templomi hálaadásra és azt követő ünnepi fogadásra a falu nyugdíjas társadalmát a korondi kultúregylet, hogy a helybeli művelődési otthonban a megbecsülés asztala mellett szép művészi programmal is szólhasson az ünnepelethez: a vérségi, a családi kötődés ápolása megóvhat tán az elidegenedéstől. A családi élet hagyományos értékeinek átmentése szép feladata a székel közösségek nyugdíjas társadalmának. Az elődök szeretete legyen hát az a fény, amely az örök értékek felé vezet a szabadságban tévelygőket, akár a bölcs „háromkirályokat” a betlehemi csillag.

Ez volt az üzenete a második korondi „nyugdíjasnapnak”, talán nem is hiábavaló, hiszen adventre szép heggyünk, a Firtos is felvette már a vesszőzéshez fehér ingét, s fölötte a Gondviseléssel olyan volt, mint patyolatba pólyált örökös emlékeztető.

Ambrus Lajos

Karácsonyi rege a Dávid Ferenc téren

Hosszú vajúadás után a templom felszentelésének első évfordulóját a kövesdombi unitárius egyházközség a Dávid Ferenc téren ünnepelhette. Igen, az unitárius templom immár a Dávid Ferenc tér 1. szám alatt áll, hivatalosan is, mert a városi tanács és a polgármesteri hivatal áldását adta rá.

Az igazi áldás azonban máshonnan jött. Az *igazi művészet* áldásában részesült a gyülekezet. Az évfordulón Kilyén Ilka művésznő az istentisztelet befejezéseként bemutatta *Karácsonyi rege* című műsorát. Az összeállítás jó ízléssel, hozzáértéssel és gazdag érzelmi hozzáállással hozza az advent, a karácsonyvárás, a Jézuska születésének hangulatát. Krúdy, Babits, Sinka István, Kacsó Sándor, Márai Sándor, Szemlér Ferenc, Nagy László, Dsida Jenő, Ady Endre, Nyíró József, Egyed Emese verseiből és prózai szövegeiből válogatta össze a műsorát, és olyan beleéléssel, sugárzó szeretettel, a rá oly jellemző tiszta dikcióval tette hitelessé a születés csodáját, hogy magával ragadta közönségét. Szinte megjelenítette a történeteket kifejező szövegmondásával, közvetlenségével. A csúcs Márai *Mennyből az angyal* című verse volt, amikor is a gyülekezet vele énekelte a dalt. Az egymásba gondolatilag szépen simuló szövegeket a témába illő, csángó és mezőségi népdalokkal kapcsolta össze. A zenei kíséretet szerényen és alázattal, de nagy szakértelemmel Ion Rițiu színművész, Kilyén Ilka férje biztosította. Finoman, halkán szólt a zene, kiemelve a szöveg szépségeit, az előadóművész kvalitásait, aki maga is átlényegült, megfiatalodott, s még szebb lett, akár egy gyermekáldást váró anya. Elhittük neki, hogy eljön a Jézuska.

Az előadást követően a Bözödi György-teremben megnyílt Incze István Botond olajfestményeket felvonultatott kamara-kiállítása. A művészt Kecskés Csaba tiszteletes köszöntötte. Maga a festő beszélt munkáiról: „Számomra egy kiállítás mindig egy gondolatsor befejezése, amely lezár egy alkotási korszakot, egy szemléletet. Az erdélyi táj nekem örök múzsám, amely újabb és újabb kihívásokra ösztönöz. Ebben az évben látókörombe került a régi Vásárhely ipari forradalom előtti, nyugodt, békebeli világa. Ez élettér és egyben ébredező mezőváros, amely büszke volt mindig jeles szülöttjeire. A századfordulón elindult építkezések során a város vezetője és polgárai a be nem épített telkekre szecessziós épületeket álmodtak. Műveimben megjelenik a 19. századi alvó Főtér, amely még nem volt csatornázva, de már megvoltak meghatározó épületei.

A századfordulós városkép után újra az erdélyi táj vonzáskörébe kerülök. Az ébredő hargitai fenyvesekben vagy a domboldalakon lengedező búzamezőkön beköszönnek a naplementék. Vörös horizontokként égnek, és elkezdik sziluettre egyszerűsíteni a tájat, hamvasodnak a színek, mélyülnek az árnyak.”

A festmények egy részén még sem száradt a festék, szinte műteremhangulatot árasztottak a frissen készült képek, egy kicsit a befejezetlenség hatását keltve, de a sugárzó színek, a témaválasztás és festői látás hatásossá teszik a kiállítást.

Ennyi élmény és szépség után az első évforduló az egyházközség életében bizonyára emlékezetes marad.

Kuti Márta

Balázs Tamás

Karácsonyi beteljesülés Magyarországon

„Régmúlt idők” emlékezetes karácsonyát ünnepeltük Magyarországon.

A gondviselő Isten az ünnephez méltó, fehér környezetet ajándékozott, a kettős gyermekáldás örömét és gondjait átélő legátus, Rácz Norbert ifjúsági lelkész pedig a karácsonyi evangéliumot mély átéléssel tolmácsolta a hagyományosan népes gyülekezet színe előtt.

Természetes, hogy Magyarországon úrvacsoraosztáskor zsúfolásig tele a templom. Rácz Norbert viszont az ünnep harmadnapján *megköszönte* a közös együttlét örömét, hiszen a gyülekezet több mint egyharmada karácsony harmadnapján is figyelemmel hallgatta az istentiszteletet, s ez talán nagyobb ajándék, mint az 1200 lejt is meghaladó legátum.

A karácsonyfa-ünnepély színvonalát emelte a több évszázados múltra büszke mezőségi betlehemezés templomi előadása, s az úrvacsorai adományok mellett a 800 lejt meghaladó összeg a Kedei DeLinke Alapba.

Gyülekezetünk lélekszáma már 470 alá csökkent (ennek 11%-a 80 év feletti), nagy múltú közösségünk mégis az élő hit és lélek szerinti vallásosság nagyszerű és követendő példáit nyújtja nemcsak ünnepeken, de az imádkozó lelkiülettel leélt hétköznapi rendjén is. A templomhoz és hithez való ragaszkodás olyan drága kincse ennek a gyülekezetnek, amely többet ér mindennél, s így ha számbelileg megfogyva is, de jóreménységgel várhatjuk a szebb jövődőt, az Istentől gazdagon megáldott, boldog új esztendőt.

Közhasznú „Tízpont” az új évre

Magyar és angol nyelvű Lifelong learning jellegű olvasmányok és személyes tapasztalatok alapján összeállította Pálffy Tamás Szabolcs

1. Gondolkodj építően!

Nem győződ a munkát, kiszaladnak a tennivalók a kezedből? Ilyenkor az idegeskedés és a kapkodás nem megoldás. Nézz szembe inkább önmagaddal!

Ha meg tudod fogalmazni, mi az, ami a leginkább zavar, a fél megoldást már megtaláltad.

Ha mindezt valakinek bizalmasan el tudod mondani, a megnyugvás érzése máris a tied.

„Taníts úgy számlálni napjainkat, hogy bölcs szívhez jussunk!”
(Zsolt 90,12)

„Uram, ajándékozz nekem olyan lelket, / melytől idegen az unalom, / mely nem ismeri a zúgolódást, / a sóhajtozást és a panaszkodást, / és ne engedd, hogy sok gondot / okozzon nekem az a Valami, / mely úgy elterpeszkedik, / és magát „Én”-nek nevezi.” (Thomas Morus)

„Istenem, adj derűt, hogy elfogadjam azt, amit nem tudok megváltoztatni, bátorságot, hogy megváltoztassam azt, amit meg bírok változtatni, és bölcsességet, hogy fél tudjam ismerni, a kettő közötti különbséget.”
(ókori zsidó mondás alapján Aquinói Tamás)

2. Éld meg a helyzetet!

Elemezd magad körül a történéseket: mi az, amit befolyásolhatsz, és mit kell elfogadnod úgy, amint történik. Tanuld meg ez utóbbiakból is a lehető legjobbat kihozni a magad számára: például nagyáruházban megvásárolt termékek vagy közköltési számlák fizetések, sorban állás közben ahelyett, hogy nyugtalankodnál, olvashatsz, hallgathatsz napi híreket, tanulhatsz valamely idegen nyelv szavait, kifejezéseit, elisméltheted magadban a legutóbb hallott egyházi éneket, gondolhatsz szeretteidre.

3. Ha ideges és feszült vagy, vonulj vissza!

Te nem az vagy valójában, akinek kiborult mutatkoznál! Kár lenne, ha mások – elhamarkodottan és felületesen ítélkezve – félreismernének! Vonulj vissza inkább önmagadba, és csak azután jelentkezz, miután megtaláltad önmagad, és bárkivel szemben, aki megsértett, kész vagy a megbocsátásra.

4. Találj időt a csendre!

Minél nagyobb a zaj és a mozgás körülötted, annál nagyobb szükséged van a belső csendre. Legyenek perceid, sőt óráid, amikor – általad kedvelt helyen – „hallgatod a csendet”, elméledsz, figyelsz a belső hangra! Ha megtaláltad, vidd magaddal életed minden területére ezt a hangot!

5. Ember vagy. Tervezz!

Az önismeret befelé, a rend kifelé jelent hasznos segítséget a kiegyensúlyozott emberi élethez. Teremts rendet a rád váró feladatok nagy sokaságában, készíts fontossági sorrendet megvalósításukhoz! Így – képességeid alapján – már előre „kézbe vetted” a feladatokat és a kivitelezésre összpontosíthatsz. Ehhez is készíts ütemtervet! Ha az elméleti tervezés és a gyakorlati megvalósítás közt különbség adódik, legalább lesz mit megváltoztatnod!

6. Összpontosíts a jelenre!

Ne nyomasson a feladatok sokasága! Törekedj arra, hogy minden pillanatban legjobb belátásod szerint tedd, amit tenned kell. Este, elalvás előtti számbavételkor légy hálás Istennek azért, amit megvalósíthattál az Ő segítségével.

Ne nyomasson mindaz, ami elmaradt: tedd Isten kezébe! Meglátod, másnap reggel a tervezéskor a tegnapi elmaradt tennivalók is megtalálják helyüket életedben.

7. Maradj meg embernek!

Életküzdelmek közepette is emberek vagyunk, egymásban az embert kell látnunk. Bármilyen zsúfolt legyen is az életed, ha akarsz, mindig tudsz udvarias és segítőkész lenni, valakit megdicsérni, önzetlen szeretetből valakivel jót tenni.

Meglátod, mindezekről te is jobban fogod érezni magad.

8. Legyen magánéleted!

Nem azért élünk, hogy dolgozzunk, hanem azért dolgozunk, hogy éljünk.

Legyen munkaidőd, de legyen szabadidőd is, amelyet önmagadra, hitvestársadra, gyermekedre, családotra, szeretteidre, barátokra, testvéri közösségre fordíthatsz.

Ilyenkor megerősödhetsz abban a meggyőződésben, hogy szép az élet, amelyet ajándékba kaptunk.

9. Lazíts, pihenj!

Nemcsak testednek, de szellemednek és lelkednek is szüksége van pihenésre ahhoz, hogy szerepét életedben teljesíthesse. Erre tudatosan kell időt fordítani: félreteszed a napi ütemtervet, lazítasz, alszol, sportolsz, friss levegőn mozogsz, kedvenc szabadidős tevékenységednek hódolsz, vagy humorérzékedet ápolod.

Így megszabadulhatsz sokféle nyomástól, ismét megjön a munkakedved.

10. Figyeld az élet napos oldalát!

A sok rossz mellett jó is van bőven életünkben, csak észre kell venni!

Figyeld az élet napos oldalát, mert az mindig a nyugalomról, kiegyensúlyozottságról beszél. Ha a napi történésekben mindig a jót keresed, ezáltal te magad is kiegyensúlyozott magatartásra teszel szert.

Ott, ahol élsz, ilyen jó irányban tudod befolyásolni környezetet is.

SZÉKELYKAPUK, KOPJAFÁK,
FA DOMBORMŰVEK
(PL. UNITÁRIUS
CÍMER)
FARAGÁSÁT
VÁLLALOM
SAJÁT
ANYAGBÓL

FELSZEGI SÁNDOR
0742-784403

Gyülekezetek számára úrvacsorai
kelyhek készítésével
és restaurálásával
foglalkozom
(finomezüstből).
Érdeklődni
a **0264-433241**-es
telefonszámon lehet.

Imrei Imre
ötvmester,
Kolozsvár

Újévi köszöntő

Talán nincs az évnek olyan hónapja, amikor annyi szépet, jót kívánunk egymásnak, mint decemberben. Már az advent megérkezéssel elkezdődött az ajándékok keresése, amelyekkel szereteteinknek akartunk örömet szerezni. A várakozás időszakában próbáltunk belső világunkban is rendet teremteni, megtisztítani jobbképpenünket a közelgő karácsony befogadására. Vajon az ünnep beköszöntével fel voltunk-e készülve, hogy szeretetet adjunk családunknak, de mindazoknak is, akik részesei életünknek?! Ilyenkor, Jézus születésének ünnepén tanulhatjuk meg, mi a békesség, mi az öröm, a segíteni akarás, a megbocsátás és az önzetlen szeretet, ami egyre jobban hiányzik mindennapjainkból. Karácsonykor jókívánások továbbítói és befogadói voltunk. Ajándékoztunk, és ajándékokat kaptunk, szeretünk és szeretetre vártunk.

Vajon 2007 karácsonya felkészítette az új év befogadására? Van-e elég hitünk, hogy mint Isten gyermekei kitarjunk őszintén örömeinket, de bánatunkat, aggodalmainkat is? Köszönjük meg, hogy eddig velünk volt, és megtartott! Kérjük, hogy soha ne engedjen el gondviselő szeretetének öleléséből, s minden munkánkban legyen irányítónk és segítők!

Kérhetünk-e boldogságot? Hiszen minden ember boldog szeretne lenni! De kinek mit jelent a boldogság? Fényűző lakásokat építeni? Utazni a világban, hogy minél többet megismerjünk annak kincseiből? Talán egy jó könyv, szép zene vagy csak a pihentető csend? Én azokkal

értek egyet, akik azért boldogok, mert szép, nagy családjuk van, ahol békesség, megértés, meghittség uralkodik. Ahol az „egymás terhet hordozzátok” elve érvényesül.

Az új év kezdetén minden Nőtestvéremnek békés, boldog, örömteli 2008-at kívánok! Útravalóként pedig reményt és hitet. Higgyük, hogy reményeink valóra válnak! Reméljük, hogy nem maradunk egyedül, magunkra hagyatva! Higgyük, hogy több lesz a békesség, jóság és szelíd-ség közöttünk s kevesebb viszály, irigység vesz majd körül! Reméljük, hogy az igazság lesz osztályrészünk, s a bajba jutottak együttérzésre és segítségre találhatnak!

Erre az erős hitre és reménységre van szükségünk, hogy gondjaink és nehézségeink között is felfedezzük Isten megtartó szeretetét. Erre a hitre van szükségünk, hogy szolgálni tudjuk szereteteinket, s általunk is kiáradjon Isten jósága és szeretete. De ezt az önzetlen szolgálatot tudjuk gyakorolni a mi nagyobb családjainkban is, az unitárius nők közösségében is. A szolgáló szeretet vállalása hasson át, hogy erősítsük és gazdagítsuk nőszövetségünket s ezen keresztül unitárius egyházunkat!

Az új év beköszöntekor gondolatban bár, de fogjuk meg egymás kezét, és a szorításban átsugárzó erőben érezzük meg, hogy csak együtt és egymásért tudunk értéktelmentő életet élni. Ehhez kérjük a jó Istentől az erőt a munkához, s egy reményteljes új esztendő céljaink és eszményeink megvalósításához.

Szabó Magdolna

Szeretetkosár Székelyudvarhelyen

Az adventi időszakra jellemző szociális érzékenység és segíteni akarás a belvárosi unitárius egyházban is minden egyháztágot megérintett. A nőszövetség kezdeményezése kellő visszhangra talált, és a templombejáratnál elhelyezett szeretetkosarunk tartalma minden adventi vasárnapon gyarapodott. A templomba járó hívek adományából alapélelmiszereket és édességeket vásároltunk, és a nőszövetség tagjai személyesen vitték el ezeket az ajándékokat az idős és beteg híveknek, hogy a karácsonyi fényt és meleget ők is megérezhessék. A csomagokban levő karácsonyi üdvözlő kártya jelzés volt minden meglátogatott személy számára, hogy a szeretet azt jelenti: segíték, veled vagyok.

A szeretetkosarunkba belefért az a 150 édességcsomag is, amelyet a szentestén osztottunk ki a megjelent nagyszámú gyermeknek, akik szép karácsonyi műsorral rendeztették meg a templomba járó híveket.

Kívánjuk, hogy ez a kezdeményezés és tenni-akarás tovább is megmaradjon a nőszövetség és egyházi híveink szívében!

Blénessy Jolán

A *Nők Világa* terjesztésére folytatjuk a 2007-ben bevált egyéni vagy csoportos előfizetéses rendszert.

A 2008. év három lapszámára az előfizetés postaköltséggel együtt 6 lej. **Sigmond Júlia** 2008. január 31-ig várja az előfizetők jelentkezését:

- postán: **400750 Cluj-Napoca**
o.p. 1, c.p. 200
- személyesen
- a köri elnökök közvetítésével

FELHÍVÁS

Az Unitárius Nők Országos Szövetségének vezetősége várja azon helyi nőszövetség/nőszövetségek jelentkezését, amelyek elvállalnák a 2008. évi közgyűlés és konferencia házigazda szerepét ez év szeptember 6-án.

Jelentkezés és további információk Asztalos Klára elnöknél.

Elérhetőség:

telefonon: 0264-542542, 0364-263654,
0740-685087

e-mail: klariasz@yahoo.com

Kórházlelkészi szolgálat

Hogy beteg hozzátartozóját idejében elérjük, kérjük tartózkodási helyét (nevét, a kórházat és a kórterem számát)

a következő telefonszámokon bejelenteni:

Orbán Erika,
Sepsiszentgyörgy,
0740-502563,

Katona Dénes,
Székelyudvarhely,
0266-213100.

Ferenczi Enikő,
Kolozsvár,
0740-063767.

Családos hitértelmező

A IV. ODFIE hitértelmező hétvége margójára

Mindannyiunk életében az első és a legfontosabb közösség a család. Ez az együttélési forma ősidők óta ismert, természetesen kisebb-nagyobb átalakulásokon ment keresztül, és nyilván ezután is folyamatosan változik.

A család intézményének fejlődéstörténetét tekintve vissza kell kanyarodnunk egészen a régi időkig, az őskorig. A nomád életformát folytató ember „észrevette”, hogy hasonló fizikai felépítésű és viselkedésű lények veszik körül. Igényelte, hogy velük közösséget vállaljon, így szerveződtek meg a hordák. A horda egyes tagjai vadásztak (elsősorban férfiak), voltak, akik gyűjtögettek (nők), elkészítették az ételeket, nevelték a gyermekeket stb. Tehát mindenkinek megvolt a saját feladata. Hamarosan kialakultak a nemzetiségek, amelyek a letelepedést követően törzsekbe szerveződtek.

A fejlődéstörténet következő szakaszaként létrejöttek a nagycsaládok, ame-

lyek egyidejűleg vérségi, gazdasági, lokális és társadalmi egységet is jelentettek. A népnyelvben a nagycsaládokat úgy emlegetik, mint akik „egy házban, egy són, egy kenyéren éltek”. Ennek az átlagosan 20–25 tagot magában foglaló egységnek a vezetője a legidősebb férfi volt, akinek a legnagyobb beleszólása volt a család ügyeibe, ugyanakkor ő képviselte a család érdekeit is. A 19. század végétől a nagycsaládot egyre inkább a kiscsaládba szerveződés váltotta fel, és ez maradt meg napjainkig. Ez általában két generáció, szülők és nem házias gyermekek együtt élő csoportját jelenti.

A család történeti alakulásában annak szerkezete határozta meg a családtagok egymáshoz való viszonyát (ez a viszony a hagyományos megszólítási formákban tükröződött) és a családban kialakult szerepeket is.

A történelem során hosszú ideig igazsággal meghatározott volt a családtagok

szerepe. A férfiak szerezték be a mindennapi betevőt, szükség esetén megvédték a családot, a nők nevelték a gyermekeket, gyűjtögettek, elvégezték a ház körüli teendőket. A gyermekek segítettek szüleiknek, eltanulták szüleik szakmáját, hogy később tovább tudják vinni és fenntartani a családot, miután maguk is megházasodnak vagy férjhez mennek. Hosszú ideig a szülők maguk választottak gyerekeknek házastársat, gyakran még azelőtt, hogy az megszületett volna.

A különböző társadalmi, politikai és gazdasági átalakulásokkal együtt a családban betöltött szerepek is változtak, manapság már nem különülnek el ilyen élesen a fentiekben emlegetett szerepkörök.

A család alakulását a történelem során, azt, hogy mit jelent a nagycsalád, hogyan alakultak a családban a szerepek, hogyan befolyásolta a politikai helyzet alakulása ezeket – mindezt kiválóan ábrázolta a Szabó István által rendezett *A napfény íze* című film. A vetítés után beszélgetés alakult ki köztünk arról, ki milyen szerepet tölt be a családjában és milyen a viszonya a családtagokkal. Volt, aki úgy érezte, több figyelmet kellene szentelni a családon belül a kommunikációnak és az egymásra figyelésnek, mások rendszeres közös programokról beszéltek, de mindannyian megegyeztünk abban, hogy elengedhetetlen a családhoz való tartozás tudata. Felmerültek a kérdések, hogyan és mit szeretnénk változtatni, ha majd saját családuknak lesz. De legyen ez még „a jövő zenéje”...

A fenti gondolatok a november végén Székelykeresztúron megszervezett hitértelmező hétvégén hangzottak el. Az ODFIE Választmánya a következő egyleti év témájaként a családot jelölte meg. Ennek jegyében telt el az említett hétvége, amelynek során felvázoltuk és részre bontottuk a család témaköréhez tartozó gondolatainkat. Ezek szövik majd át az idei év egyleti rendezvényeit.

Demény Enikő

Vas Réka

Különös angyaljárás

Ünnepek előtt az ajándékvásárlás és készülődés közepette néhányan leálltunk egy délután, és ugyanolyan nagy izgalom közepette vártuk a hajléktalanokat és rászorulókat, akiket már jóval azelőtt értesítettünk arról, hogy december 21-én szeretettel várjuk őket a kolozsvári „Kétágú” református templom gyülekezeti termébe egy meleg ebéddel egybekötött karácsonyi csomagosztásra.

A szervezőcsapat igen lelkesnek bizonyult az előkészületekben. A kolozsvári református egyházközségek, az ODFIE apraja-nagyja és még sokan mások péntek délutánra élelmiszer-csomagokkal és dobozott ruhákkal töltötték meg a gyülekezeti termet s még egy helyiséget. Lassan kezdtek is gyülekezni meghívott barátaink. A kis konyhában sok dolgos és gyors kéz a gulyást készítette. Míg az ebéd készült, addig barátaink az elmúlt év áhítatain róluk készült fényképeket nézhatték meg. Természetesen a gitárakkordok és az énekszó sem maradhatott el. A délután áhítattal folytatódott. Ezután került sor a közös ebédre. A napot a csomagosztás zárta.

Egy együtt töltött délutánnal kívántunk egymásnak békés karácsonyt, és kovácsoltuk annak a hitét, hogy együtt talán az új esztendő boldogabbá tehetjük.

Tudok egy TUDEK-ről

Az Erdélyi Unitárius Egyház, a János Zsigmond Unitárius Kollégium és a Kutató Diákokért Országos Szövetség szervezésében november 30-a és december 2-a között került sor a Tudományos Diákkörök Erdélyi Konferenciájára (TUDEK) Kolozsváron. A rendezvény hatodik kiírására Erdély különböző településeinek középiskoláiból érkeztek a diákok, akik különböző témájú dolgozatokat mutattak be a János Zsigmond Unitárius Kollégium tantermeiben.

Még mielőtt a versenyzők belevágtak volna a nagy megmérettetésbe, és előadhatták volna dolgozataikat, előesti lazításként megtekinthették a *Képzelt riport egy amerikai popfesztiválról* című zenés darabot a kollégium diákjainak előadásában. Természetesen voltak, akik az előadás helyett nagy buzgalommal a következő napra készültek.

A versenynap délelőtti szekcióülésekkel telt el. Mind a nyolc szekciónak külön elnöke volt. Egyházunk két főgond-

folytatás a 14. oldalon

Jobágy Júlia

Tudok egy TUDEK-ről

folytatás a 13. oldalról

noka – Kolumbán Gábor és dr. Máthé Dénes – is elnökkölt egy-egy szakterületének megfelelő szekciót.

A dolgozatok bemutatása után a Babeş–Bolyai Tudományegyetem és a Sapientia – Erdélyi Magyar Tudományegyetem karainak meglátogatása, városnézés és a múzeumok megtekintése következett, majd elérkezett a várva várt eredményhirdetés is. A díjkiosztó gálán elsőként a három legjobb dolgozat szerzője mutathatta be munkáját, azaz *Kulcsár Levente Péter* (Gyergyószentmiklós), *Ördög Andrea Ildikó* és *Borcsa Nagy Imola* (Kézdivásárhely), valamint *Fekete Albert Zsombor* (Marosvásárhely). A négy előadót az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület (EMKE), az Erdélyi Kárpát Egyesület (EKE) és a Phoenix könyvesbolt jutalomban részesítette. Ezt követően Fóris-Ferenczi Rita adjunktus, a Babeş–Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és Neveléstudományok Kar Tanárképző Intézetének igazgatója tartott előadást a tanulásról.

Az eredményhirdetés során a biológia szekcióban első díjat kapott *Kolcsár Levente Péter* a gyergyószentmiklósi Salamon Ernő Elméleti Líceumból, második lett *Szabó Katalin Dalma* és *Szabó Antónia* a marosvásárhelyi Bolyai Farkas Elméleti Líceumból, harmadik díjat érdemelt *Lőrinczi Réka* és *Papp Nóra Júlia* a székelykeresztúri Berde Mózes Unitárius Gimnáziumból.

Fizika szekcióban első lett *Fekete Albert Zsombor* és *Csíki Boróka Mária* a marosvásárhelyi Bolyai Farkas Elméleti Líceumból, második díjban részesült *Deritei Dávid* és *Fodor Norbert* a kolozsvári Apáczai Csere János Elméleti Líceumból. Földrajz és környezettudományok kategóriában első lett *Kun Ágota* és *Péter Enikő* a csíkszeredai Kós Károly Építőipari Szakközépiskolá-

Gyertek verset mondani, népdalt énekelni!

Ez szól a rádióban, ezt suttogják az utcában az öregasszonyok, erről csiripelnek a madarak, erről zúg az erdő. Köz hírré tétetik tehát, hogy **2008. február 22–24.** között Kolozsváron kerül megrendezésre a **XI. ODFIE Versmondó- és népdal-éneklő verseny.** A történet további része már sokatoknak ismerős lehet; akinek mégsem az, következzenek a vetélkedő tízparancsolata.

1. Ilyen vetélkedő csak egy van, ne hagyd ki!
2. Egyletenként csak két személy jöhet versenyezni!
3. Ha versmondóként jelentkezel, két szabadon választott verset kell előadnod!
4. Ha éneklő pacsirta vagy, egy szabadon választott népdallal

ból, második díjat kapott *Thomas Kuhn* a temesvári Bartók Béla Elméleti Líceumból, harmadik díjban részesült *Deák Anna*, a kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégium diákja.

Irodalom és művészettörténet szekcióban első díjban részesült *Szász István Szilárd* a székelykeresztúri Orbán Balázs Gimnáziumból, második díjat kapott *Sántha Imola Réka* és *Berecki Emőke Erzsébet* a marosvásárhelyi Bolyai Farkas Elméleti Líceumból, harmadik lett *Zsizsmann Endre* a kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégiumból.

Kémia–matematika–informatika kategóriában első lett *Fekete Albert Zsombor* Marosvásárhelyről, második pedig *Nagy Enikő* a gyergyóalfalui Sövér Elek Iskolaközpontból. Néprajz szekcióban *Ördög Ildikó Andrea* és *Borcsa Nagy Imola* kapott első díjat, *Páll Emese* és *Demeter Emőke* pedig másodikok lettek a kézdivásárhelyi Nagy Mózes Elméleti Líceumból, míg *Szeke-res Adél* és *Farkas Szidónia* harmadik díjat érdemelték a csíkdánfalvai Petőfi Sándor Iskolaközpontból.

Társadalomtudományok szekcióban első lett *Ábrám Ágota* és *Fülöp Tímea*, a marosvásárhelyi Bolyai Farkas Elméleti Líceum diákjai, második díjat kapott *Cserei Zoltán* és *Bokor Apor László* a kézdivásárhelyi Nagy Mózes Elméleti Líceumból. Történelem kategóriában *Csorja Adél* nyert első díjat a sepsiszentgyörgyi Mikes Kelemen Főgimnáziumból, második lett *Bögözi Tímea* és *Gáll Orsolya* a kézdivásárhelyi Nagy Mózes Elméleti Líceumból, harmadik pedig *Pál Eszter* és *Vizoli Tünde*, a gyergyószentmiklósi Salamon Ernő Elméleti Líceum diákjai.

Ők azok a diákok, akik a TUDOK-on (Tudományos Diákkörök Országos Konferencia), a kárpát-medencei szintű diákkonferencián mutathatják be kutatásaik eredményeit, sikeres felfedezéseiket. Ehhez ezúton is sok sikert kívánunk nekik! Lehet, hogy közülük valaki egy napon feltalál valami nagyszerűt, amivel talán „megválthatja a világot”...

jelentkezz, illetve egy öt népdalból álló listával, amelyből a bíráló biztosok – közvetlenül a színpadra lépésed előtt – kiválasztanak majd egyet éneklésre.

5. Ha a versenyre való felkészülés során segítségre van szükséged, írd az f_julcsi@yahoo.com e-postacímre, vagy hívd bátran a 0740885935 (Fülöp Júlia) telefonszámot.

6. Ha műélvezőként a közönséget gyarapítani érkezel, sajnálatos közöljük, hogy szállást, étkezést nem tudunk számodra biztosítani.

7. Jelentkezni **február 15-ig** lehet!

8. Hozz magaddal jókedvet! Ha kifogyott a tarsolyodból, ne aggodj, találsz itt töltekeznivalót.

9. Öncenzúra miatt elmarad... Röviden csak annyit, hogy ha jót akarsz magadnak, akkor inkább gyere el!

10. Tartsd meg ezeket a parancsolatokat, hogy hosszú életed legyen a földön!

A verseny szervezői, akik szeretettel várnak!

Kedves Gyermek!

Átléptünk a 2008-as évbe. Tudjátok-e, hogy 440 évvel ezelőtt épp ebben a hónapban született meg drága Unitárius Egyházunk, amely azóta mint második édesanyánk mindannyiunkat számon tart, lelkiekben erősít és összetart?! Nekünk is viszont kell szeretnünk, számon kell tartanunk lelki közösségünket. Ez a feladatsor ezt a célt kívánja szolgálni.

A ránk köszönő új évben sok örömet és sikert kívánunk mindannyiatoknak!

Várjuk válaszaitokat **2008. március 1-jéig** erre a címre:

Fekete Levente

527005 Aita Mare

Str. Főút 349. jud. Covasna

A nagy pillanat – festményen

Kinek az alkotása ez a festmény? (5 pont)

a) Munkácsy Mihály, b) Székely Bertalan, c) Körösfői Kriesch Aladár

Mikor készült a kép? (5 pont)

a) 1896, b) 1934, c) 1827

Írd le röviden, mit ábrázol! (10 pont)

Írjál pár soros téli témájú versikét! (20 pont)

Hogyan csúszik a korcsolya a jégen?

A kísérlethez szükséges egy nagyobb jégkocka, egy fémhuzal, két nagyobb kő (közel egyforma súlyúak) a fémhuzal végén.

A jégkockát jó fagyos állapotban tedd a lépcső korlátjára. Helyezd rá a fémhuzalt a két kővel a végén, a jégkocka közepe táján. Idővel a fémhuzal át fog haladni a jégkockán, a jégdarab azonban egyben marad.

A nyomás hatására a jég megolvad. Ott, ahol a huzal nyomja, valamennyi olvadákvíz gyülemlik fel, de a huzal felett, ahol már nem éri a nyomás, ez az olvadt víz azonnal meg is fagy.

A korcsolya élei alatt, ahogy haladunk vele előre, rövid időre vékony olvadákvíz-réteg keletkezik, ami csökkenti a súrlódást, tehát a korcsolya valójában nem is a jégen, hanem ezen a vízrétegen csúszik. S természetesen – akárcsak a jégkocka esetében – az olvadákvíz, amint továbbcsúsztál a korcsolyádon, ismét megfagy.

Vakációs jeges hírek

Olvasd össze a szólások és közmondások helyes jelentése utáni, zárójelben található betűket.

Milyen nevet olvasol, és milyen szólást vagy népi szokást ismersz ezzel a névvel? (15 pont)

A jég hátán is megél.

- élvezi a hideget (O)
- életrevaló (M)
- bírja a hideget (N)

Jégen épít házat.

- télen kezdi a munkát (O)
- jégkunyhót épít (L)
- sikertelen vállalkozásba kezd (Á)

Jég van a hóna alatt.

- jéggel hűti le magát (F)
- kicsúszik minden a kezéből (U)
- barátságtalan ember (T)

Jeget eszik, vizet iszik, lapuval takarózik.

- hajléktalan (T)
- az eszkimók közt él (E)
- nagyon szegény, semmije sincs (Y)

Megtöri a jeget.

- fölösleges munkába fog (G)
- úttörőként vág bele valamibe (Á)
- télen halászik (D)

Jégre visz valakit.

- korcsolyázni hív (Z)
- bajba sodor (S)
- csúszós útra visz (Ő)

Titkosírás

Fejtsd meg a titkosírást, a számok helyére egy-egy betűt írva, amely egyházunk egyik fontos értékét takarja! (10 pont)

19	9	19	18	15	15	31	21	9	30	9	33	15
----	---	----	----	----	----	----	----	---	----	---	----	----

32	1	3	1	6	31	2	12
----	---	---	---	---	----	---	----

Írd le egy mondatban, mit jelent számodra a megfejtés! (5 pont)

Rejtvény

Szinte csupa öt betű és egy gyönyörű mondat! Ha megfejtetted a rejtvényt, a bejelölt két oszlopban megtalálod a mondatot. **Unitárius egyházunk történelmében ki mondta ki ezt a mondatot, mikor, milyen alkalommal?** (15 pont)

1. Ilyen a mező télen
2. Ott népiesen
3. Becézett macskák
4. Előtte ellentéte
5. Indás női név
6. Újból
7. Becézett Otília
8. Hirtelen befal
9. Kezével hív

			!	!

A halál oka

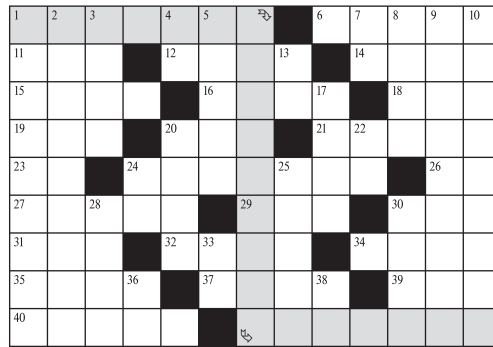
Egy gyászoló nőtől kérdezi egy barátja:

- Miben halt meg a szegény férjed?
- Lyuk volt a ruháján...
- De hát az én férjemnek is vannak lyukas ruhái, mégis él!
- ...! (A poén a rejtvényben.)

Vízszintes: **1. A vicc poénja.**

6. Legendás székely királyfi. 11. Vietnami holdújév. 12. Női név. 14. Merészen emelkedik. 15. Dal. 16. Tejtermék. 18. Lenti helyre. 19. Talál. 20. Gléda. 21. Ráma. 23. Errefele! 24. Micimackó barátja. 26. Kicsinyítő képző. 27. Rohamoz. 29. ... culpa, az én vétkem, latin szállóige. 30. Csillagkép. 31. Midori ..., japán korcsolyabajnok volt. 32. Németországi folyó. 34. Nagy csend jelzője. 35. Német helységnevekben jelentése: falu. 37. Móricz hőse: ... Dani. 39. Tengeri halfajta. 40. A pokol lakója.

Függőleges: 1. Hatalmas eső, villámlás, mennydörgés, szél. 2. Áramfejlesztő. 3. Női név. 4. Ellenben. 5. Messzire taszít. 7. Téli sport. 8. ... István, magyar színész. 9. Karját más karjába fűzi. 10. Magasról lenéz. 13. Argon vegyjele. 17. Régi török súlymérték. 20. de ..., híres márkí volt, róla nevezték el a szadizmust. 22. Középen lead! 24. Éjfél. 25. Brazília szövetségi terület. 28. Komor. 30. Akasztófa. 33. Félholt! 36. Forr. 38. Szigetlakó nép.

Hírek az asszonyról

Két barát beszélget:

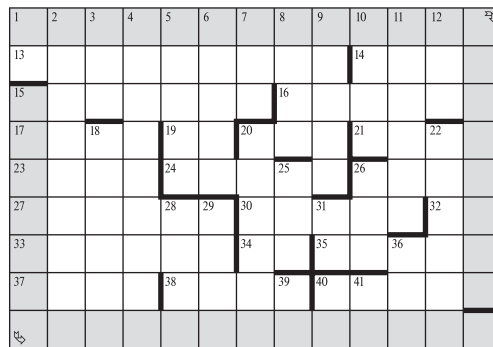
- Írt már a feleséged az autókirándulásról, amelyre a múlt héten ment el, legalább egy SMS-t?
- Igen, kettőt is: ...! (A poén a rejtvényben.)

Vízszintes: **1. A poén első része.**

13. A katonaságot éppen befejező. 14. Papírra vet. 15. Híres francia bíboros volt. 16. Sok. 17. Beteget gondoz. 19. Közelre mutató névmás. 20. Juh hímje. 21. Tartósító foyadék. 23. Ábrahám felesége. 24. Nem egyenes. 26. Érzőpálya. 27. Gyorsan arra a helyre nyúl. 30. Trafik. 32. Mezőgazdasági területmérték. 33. Útőhangszeren játszó. 35. Allóviz. 36. Halfarkú nő. 38. Szerzte. 39. ... iacta est, latin mondás: a kocka el van vetve. 41. Parkol a garázsban.

Függőleges: 1. Tova. 2. Lassan csökkenő szintű. 3. Az egyik évszak. 4. Énekesmadárfajta. 5. Kellemetlen hangot ad, népiesen. 6. Strázsáló. 7. A vese orvosi neve. 8. A magyar kártya egyik lapja. 9. Száraz ág. 10. Földbe rejt. 11. ... Buda! - szólás. 12. Csonthéjas gyümölcs. **15. A poén utolsó része.** 18. ... int, figyelmeztet. 20. Vulkan része. 22. Működését megszüntető. 25. Bróm és oxigén vegyjele. 26. Erre a helyre. 28. Forma. 29. Vízi labda. 31. United States, röviden. 34. Fizetség. 37. Alsó végtag. 40. Költői indulatszó. 41. Falusi bácsi. 42. Nem az!

A rejtvényeket Forrai Tibor készítette

A rejtvény-megfejtések beküldési határideje: **2008. március 5-e.** Csak azok vehetnek részt a könnynyeremény-sorsoláson, akik mindkét rejtvény helyes megfejtését eljuttatják szerkesztőségünkbe. A nyertes nevét márciusi lapszámunkban közöljük.

Novemberi rejtvényeink megfejtése: *Az semmi!*: Látná csak az íróasztalát!; *Útbagazítás*: Tessék csak jönni utánam! Én is oda megyek.

Könyvjutalmat nyert **Szabó Enikő** nagyváradi olvasónk. Gratulálunk!

Lapszámunk szerzői: **Ambrus Lajos** tanár, költő (Korond), **Balázs Tamás** lelkész (Magyarszövát), **Benczédi Polixénia** ny. könyvelő (Bencéd), **Blénassy Jolán** óvónő (Székelyudvarhely), **Demény Enikő** egyetemi hallgató (Kolozsvár), **dr. Gellérd Judit** lelkész, orvos (Amerikai Egyesült Államok), **Jobágy Júlia** diák, JZSUK (Kolozsvár), **Kuti Márta** (Marosvásárhely), **Pálffy Tamás Szabolcs** lelkész (Maroszentgyörgy), **Szabó Magdolna** könyvelő, UNOSZ-tisztségviselő, főtisztelendő asszony (Kolozsvár), **Tódor Csaba** lelkész (Homoródszentpál), **Vas Réka** egyetemi hallgató (Sepsiszentgyörgy)

Unitárius Közlöny

ISSN 1220-8418

Kiadja
az Erdélyi Unitárius Egyház
Kolozsvár
Alapítási év: 1888
Új sorozat (1990-től)

Szerkesztőbizottság:
dr. Rezi Elek főszerkesztő
Jakabffy Tamás szerkesztő

Munkatársak:
Gyerő Dávid
Asztalos Klára (Nők Világa)
Sándor Krisztina (Ifjúsági Oldal)

Szedés: **Rezi Éva**
Tördelés: **Ruzsa István**
Korrektor/olvasószerkesztő:
Kürti Miklós

Készült a kolozsvári Heltai Gáspár
Unitárius Nyomdában.
A szerkesztőség postacíme:
400105 Cluj,
B-dul 21 Decembrie 1989 nr. 9.
tel./fax: (0)264-593236, -595927
e-mail: tamas.jakabffy@unitarius.com

A lapszám megjeleníthető
az Erdélyi Unitárius Egyház
központi honlapján: www.unitarius.com

Lapterjesztés és adminisztráció:

Szabó Zoltán
A lapok kiszállításával
kapcsolatos felvilágosítás:
Verbum Egyesület,
Simon Ferenc, tel: 0264-596478

A kéziratok szerkesztőségbe
érkezésének határideje:
minden hónap 5-e.
15 napnál régebbi eseményről szóló
olvasói tudósításokat nem teszünk közzé.

Kéziratokat nem őrzünk meg,
és nem küldünk vissza.
Közlésre szánt fényképeket
kérésre visszaküldünk.
A lapban közölt írások
nem tükrözik feltétlenül
a szerkesztőség nézeteit.

A lapszám megjelenését
a Communitas Alapítvány
támogatta.